Nr. 4. Kraków, w kwietniu 1912. Rok XV.

KRONIKA FARMACEUTYCZNA

organ Gal. Tow. farmaceutycznego „Unitas“ w Krakowie

wychodzi raz w miesiącu w objętości 1—1½ arkusza druku.

Adres: Redakcya „Kroniki farmaceutycznej“ — Kraków, Rynek 22, apteka pod „Koroną“.

Redakcya rękopisów nie zwraca, a odpowiedzi udziela tylko za nadesłaniem znaczku pocztowego.

CENY OGŁOSZEŃ:

Na okładce:

Cała strona jednorazowo . . . 10 Kor.
Pół strony jednorazowo . . . . 6 Kor.
Jedna czwarta strony jednorazowo 4 Kor.
Jedna ósma strony jednorazowo . 2 Kor.
Przy całorocznych zamówieniach odpowiedni opust.

„Nadesłane“:

Za wiersz petitem 30 halerzy.
Przy całorocznem ogłoszeniu 10%, przy kwartalnem 5% opustu.
Dla poszukujących posad słowo 5 halerzy.

Prenumerata dla niecz łonków Towarzystwa rocznie 12 kor. — Pojedynczy numer „Kroniki farm.“ 1 kor.

Nr. 4. Kraków, w kwietniu 1912 r. Rok XV.

KRONIKA FARMACEUTYCZNA

organ Galicyjskiego Tow. farmaceutycznego „Unitas“ w Krakowie

nagrodzona dyplomem honorowym na Wystawie przyrodniczo-lekarskiej w roku 1900 i dyplomem uznania na Wystawie przyrodniczo-lekarskiej w roku 1907.

Koledzy! Pamiętajcie o funduszu wydawnictwa „Kroniki farmaceutycznej“.

Walne Zgromadzenie członków galic. Towarzystwa farmaceutycznego „Unitas“ w Krakowie,

odbyte d. 14 kwietnia 1912 r. w lokalu Towarzystwa przy ul. Szpitalnej L. 3.

Obecni koledzy: Mr. Hugo Muthsam, Mr. Jan Szul, Mr. Jan Zagórski, Mr. Adam Lindner, Mr. Władysław Paderewski, Mr. Radwańska, Mr. Bolesław Masłowski, Mr. Stanisław Krówczyński, Mr. Wilhelm Ehrlich, Mr. Mikołaj Liśkiewicz, Mr. Cholewa, Mr. Adam Jurkowski, sł. farm. Jan Henoch, sł. farm. Jan Ringer, sł. farm. Bolesław Bajorski. Prócz powyższych z Krakowa, przybył z Bochni Mr. Piotr Szafran, Mr. Hugo Reich z Jarosławia i sł. farm. Michał Gałkiewicz ze Lwowa.

Zagaił Walne Zebranie przewodniczący kol. Muthsam następującemi słowy:

Szanowni Koledzy!

W imieniu Wydziału obranego na Walnem Zebraniu dnia 26 marca 1911 r. zdaję w dzisiejszym dniu sprawę z jego całorocznej czynności. Przedewszystkiem witam wszystkich przybyłych, w szczególności kol. Gałkiewicza, jako delegata lwowskiej organizacyi i kol. Henocha, jako prezesa „Koła farmaceutów U. U. J.“ Przystępując do otwarcia Zgromadzenia stwierdzam potrzebny komplet do powzięcia prawomocnych uchwał.

Sprawozdanie z czynności Wydziału za rok 1911.

W ubiegłym roku zajmował się Wydział wszystkiemi prawie sprawami zawodowemi bądź samoistnie, bądź w porozumieniu z Związkiem państwowem w Wiedniu.

O wszystkich ważniejszych sprawach informowaliśmy naszych członków w *Kronice farmaceutycznej* tak, że pozostaje mi tylko pokrótce przejść całokształt wydarzeń ubiegłego roku.

Mamy do zanotowania bardzo pocieszający fakt założenia organizacyi współpracowników we Lwowie z zakresem działania na całą Galicyę. W zebraniu konstytucyjnem tej korporacyi brał udział przewodniczący naszego

Towarzystwa i przewodniczący krakowskiego Wydziału kondycyonujących magistrów, którzy dali wyraz naszym zapatrywaniom na potrzebę silnej organizacyi, jak niemniej i uczuciom naszym, z jakiemi to nowe budzące się życie witamy. Pomijając już sprawy ogół farmacyi dotyczące, to niezbyt pocieszające warunki służbowe, a szczególnie nazbyt nienormalny, a może i niemoralny przypływ uczniów, usprawiedliwiają dostatecznie i czynią konieczne istnienie silnej świadomej swych celów organizacyi.

Kilkanaście lat istniejący Związek austryackiego Towarzystwa farmaceutycznego, do którego także i nasze Towarzystwo należało, a który nie mały wpływ na bieg spraw zawodowych wywierał, został wskutek nowej organizacyi ogólno-austryackiego Towarzystwa farmaceutycznego, jako zbyteczny, rozwiązany. Dzisiejszy Związek farmac. dla Austryi o statucie dozwalającym, na ogarnięcie dążeń najróżnorodniejszych, do rozszerzenia swej działalności na wszelkie możliwe sprawy zawodowe, zastępuje dawniejszą organizacyę w zupełności. Z tego też powodu Wydział naszego Towarzystwa postanowił do nowego Związku przystąpić i tem samem istniejący kontakt z dzielnem Wiedeńskiem Towarzystwem utrzymać.

Jak wyżej wspomniałem, brał Wydział we wszystkich sprawach udział bądź na miejscu, bądź też przez swych delegatów, którzy bytność swą we Lwowie i Wiedniu wyzyskali, zasięgając potrzebnych informacyi i wyjawiając swe żądania w miejscach kompetentnych. Pozwolę sobie zatem ważniejsze rzeczy w krótkich słowach przytoczyć.

Reforma studyów farmaceutycznych znajduje się mimo licznych zabiegów w martwym punkcie. Zdołano zaledwie doprowadzić do zebrania się członków komisyi *ad hoc* przez najwyższą Radę zdrowia wyznaczonej i rozdania referatów Pozostaje nam przeto tylko nadzieja, że teraz sprawa nieco szybsze tempo przybierze.

W sprawie przypływu do zawodu, poczyniliśmy przedstawienia w Namiestnictwie i w Ministerstwie. Niedawno ogłoszone rozporządzenie ministeryalne uwzględnia wiele naszych żądań, a nie chcąc obecnie zastanawiać się krytycznie nad postanowieniami powyższego rozporządzenia, wyrażam jedynie zdanie, że przy dopilnowaniu wykonania tegoż, skierowanie przypływu na normalniejsze tory stało się dziś możliwszem.

O izbach aptekarskich nic jeszcze dotąd nie słychać, natomiast można się spodziewać w niedalekiej przyszłości wprowadzenia w życie farmaceutycznego instytutu pensyjnego. Sprawa ta zalega jedynie z powodu oczekiwania wyroku ze strony Trybunału administracyjnego w znanym sporze o kompetencyę ustawy aptekarskiej a ustawy emerytalnej.

Także w różnych innych kierunkach przebywa nasz zawód ewolucyę, kształtując swoje stosunki na nowych zasadach.

Mam tu na myśli te różne orzeczenia, wyjaśnienia i rozporządzenia ministeryalne w sprawie stosowania ustawy aptekarskiej, prowadzenia i wizytacyi aptek, ustawy o pomocnikach handlowych, w sprawie drogistów, osobliwek, taksy leków i taksy dla Kas chorych oraz bardzo wiele innych.

W sprawie ustawy o ubezpieczeniu społecznem i taksie dla Kas chorych, odbyło się w pierwszych dniach marca Zgromadzenie protestujące, zwołane przez państwową organizacyę do Wiednia. Na zebranie to zostało zaproszone także i nasze Towarzystwo. W sprawach powyższych niema jeszcze konkretnego wyniku, może niedaleka przyszłość coś przyniesie.

Długą, a piękną przemowę kończy prezes Towarzystwa doniesieniem, że w sprawie wydawnictwa Komentarza do VIII. wydania farmakopei austryackiej, przyszło już do porozumienia z wdową po doktorze Lembergerze. Tak przedstawiał się w ogólnych zarysach rok ubiegły rządów ustępującego Wydziału, który dążył zawsze, wierny statutowi, ku wzniosłym celom Towarzystwa. Sprawozdanie Wydziału przyjęto bez dyskusyi do wiadomości. Następnie odczytał skarbnik kol. Lindner sprawozdanie kasowe, które również przyjęto, a na wniosek komisyi rewizyjnej, postawiony w tejże imieniu przez kol. Zagórskiego, udzielono ustępującemu Wydziałowi absolutoryum.

Według porządku dziennego przystąpiono następnie do wyboru nowego Wydziału.

Kart głosowania oddano 50.

Na propozycyę przewodniczącego kol. Muthsama do komisyi skrutacyjnej weszli: kol. Reich, kol. Krówczyński i kol Liskiewicz i przeprowadzili skrutynium z następującym wynikiem:

Prezesem wybrany kol. Hugo Muthsam (50 głosów).

Wiceprezesem kol. Jan Zagórski (49 głosów).

Sekretarzem kol Adam Jurkowski (49 głosów).

Skarbnikiem kol Adam Lindner (50 głosów).

Wydziałowi: kol. Władysław Paderewski (49 głosów), kol. Markian Łomnicki (48 głosów), kol. Stanisław Krówczyński (49 głosów), kol. Jan Henoch (42 głosy), kol. Mikołaj Liskiewicz (41 głosów).

Do komisyi rewizyjnej wybrani: Mr. Bronisław Pytlarski (50 głosów), Mr. Andrzej Studziński (50 głosów).

Po wybranych otrzymali największą liczbę głosów: Mr. Tadeusz Bogdany (12), Mr. Bolesław Masłowski (8). Kiedy na zapytanie przewodniczącego kol. Muthsama, czy niema kto coś do zarzucenia powyższemu wyborowi, nikt głosu nie zabrał, uznał przewodniczący wybór za ważny i przeszedł do dalszego punktu porządku dziennego.

Pomimo, że nie było w programie Zebrania odczytania referatu Gremium Aptekarzy Galicyi Zachodniej w sprawie zaprojektowanej Kasy płac dla współpracowników w obrębie Galicyi Zachodniej, ze względu jednak na ważność sprawy postanowił przewodniczący przedłożyć powyższy referat zebranym. Po odczytaniu powyższego referatu (który w całości był umieszczony w poprzednim t. j. 3-cim numerze *Kroniki farm.*), przystąpił przewodniczący do omówienia poszczególnych paragrafów, zaznaczając, że przedstawi tylko swoje osobiste zapatrywania. Zwrócił najpierw uwagę na kardynalną lukę, t. j. brak niezbędnego zapewnienia i gwarancyi materyalnej, potrzebnej dla każdej nowo zawiązującej się instytucyi finansowej, mającej wogóle jakieś świadczenia na rzecz swoich członków.

Następnie omówił kilka punktów odnoszących się do paragrafu określającego, kto może zostać członkiem Kasy płac, a kto nie może. Tutaj dała się spostrzedz wielka niesprawiedliwość, wykluczająca z pośród członków kobiety, następnie tych, którzy przekroczyli 50-ty rok życia i tych kolegów, którzy pracują w aptekach zakładowych. Wspomniał jeszcze przewodniczący o wielu niedokładnościach, błędach stylistycznych, określeniach mniej lub zupełnie niejasnych i niektórych paragrafach, wymagających dłuższego omówienia, głębszego zastanowienia się i opracowania czy to przez osobną komisyę w tym celu wybraną, czy też przez Wydział Tow. „Unitas" i kondycyonujących magistrów G. Z. Stosownie do powyższego życzenia uchwalono wniosek kol. Henocha, opiewający, że „Zgromadzeni dnia 14 kwietnia b. r. na Walnem Zebraniu członków Tow. farm. „Unitas" powierzają prezydyum przedyskutowanie referatu, dotyczącego sprawy założenia Kasy płac przy Gremium Aptekarzy Galicyi zachodniej, postawienie odpowiednich zmian i żądań i składanie sprawozdań na posiedzeniach Wydziału".

Imieniem lwowskiej organizacyi współpracowników przemówił kol. Gałkiewicz, informując kolegów krakowskich o szerokiej akcyi, podjętej przez kolegów lwowskich około wprowadzenia w życie Kasy płac wiedeńskiej. Zachęca również kolegów krakowskich, aby wspólnie z organizacyą lwowską dążyli jedynie do ogólnej wiedeńskiej Kasy, a nie stwarzali Kas lokalnych, jako nie prowadzących do niczego. W swem przemówieniu zwrócił się też kol. Gałkiewicz do słuchaczy krakowskich; aby łącznie ze słuchaczami lwowskimi podjęli akcyę w celu rozszerzenia studyów drogą zwoływania wieców w tej sprawie i wysyłania rezolucyi do władz kompetentnych. W końcu apelował kol. Gałkiewicz do Towarzystwa „Unitas", jakoteż do „Koła farmaceutów U. U. J.", aby przystąpili do organizacyi lwowskiej. Przewodniczący w odpowiedzi nadmienia, że Towarzystwo „Unitas" bardzo życzliwie przyjęło wiadomość o powstaniu organizacyi we Lwowie a ze swej strony nie skąpi nigdy zachęt do zapisywania się do organizacyi i przyrzeka tę sprawę poruszać, ile razy zdarzy mu się tylko sposobność.

Po kilku jeszcze przemówieniach i ożywionej dyskusyi na temat Kasy płac w Krakowie, zamknął przewodniczący po godzinie 1-szej Walne Zgromadzenie, dziękując obecnym za stawienie się i czynny udział.

Nowy projekt uregulowania płac współpracowników.

W poprzednim numerze *Kroniki farm.* zamieściliśmy projekt Kasy płac, jaki Gremium aptekarzy Galicyi zachodniej wypracowało i przedłożyło reprezentacyom zawodowym współpracowniczym do przestudyowania względnie do przyjęcia. W następstwie tegoż odbyła się 26 b. m. w lokalu Gremium Galicyi zachodniej konferencya pomiędzy projektodawcami a delegacyą współpracowników.

Obecnymi byli: ze strony właścicieli prezes i wiceprezes Gremium pp. Łuczko i Mikucki i aptekarze pp. Grabowski, Masłowski, Rosenberg, Schneider i Szymanowicz. Z ramienia współpracowników wzięli udział prezesi Wydziału kond. magistrów i Towarzystwa „Unitas“ kol. Zagórski i Muthsam i kol. Ehrlich, Jurkowski i Liśkiewicz.

Przewodniczył p. senior Łuczko.

Przed przystąpieniem do obrad nad przedłożonym statutem przyszłej Kasy płac, zaznaczyli delegaci współpracowników, że mogą do pertraktacyj przystąpić i ogółowi kolegów przyjęcie statutów Kasy polecić wtedy, gdy Kasa ta obejmie całą Galicyę a nie jak to projekt przewiduje, tylko Galicyę zachodnią. Na wyjaśnienie przewodniczącego, że Gremium aptekarzy Galicyi wschodniej projektem się zainteresowało, a nawet mieli delegaci tegoż na dzisiejszą konferencyę zjechać i że sprawa uogólnienia na całą Galicyę jest prawie pewną, przystąpiono do obrad nad pojedynczymi paragrafami statutu.

Dyskusya rozpoczęła się nad § 3 względnie 4, a mianowicie nad pojęciem wyrażenia „ukwalifikowany współpracownik“. Delegaci współpracowników wystąpili przedewszystkiem przeciw eliminowaniu pewnej części kolegów od prawa przynależenia do Kasy, a w pierwszej linii magistrów kobiet, motywując, że wyrzucenie ich poza nawias nie da się niczem usprawiedliwić, następnie kolegów, którzy przekroczyli 50 rok życia, wreszcie kolegów, zajętych w aptekach zakładowych.

Przewodniczący wyjaśnia, że Gremium wychodziło z zapatrywania, iż kobiety, jak fakta już pouczają, pracują w aptekach za znacznie niższą płacą jak ich koledzy mężczyźni, nie mogą bowiem wymaganych funkcyj w tej mierze spełniać jak mężczyźni, temsamem nie mógł projekt Kasy płac zrównać ich pobory z poborami mężczyzn. Zresztą dodaje przewodniczący, że we wszystkich innych zawodach, gdziekolwiek kobiety pracują, nigdzie płace ich z płacami mężczyzn nie są równe, że zatem zawód aptekarski czyniąc to nie wprowadza nic nowego. Gdy stanowisko właścicieli było pod tym względem nieprzejednane, współpracownicy zaś na usunięcie kobiet z Kasy płac bezwarunkowo zgodzić się nie chcieli, przyjęto drogę pośrednią, a mianowicie postanowiono kobiet nie eliminować, ale ich szemat płac obniżyć a temsamem naturalnie i wpłaty pracodawców.

Co do ustępu, wykluczającego z Kasy płac magistrów, którzy 50 rok życia przekroczyli, ten po wyjaśnieniach ze strony przewodniczącego przyjęto z dodatkiem „a nie są w zawodzie stale zajęci“.

Ustęp 6 § 4 wykluczający kolegów, pracujących w aptekach zakładowych, skreślono.

W § 9 zmieniono termin obowiązywania deklaracyi na lat 3, zaś ustęp *c* tego paragrafu, tyczący wkupnego, zmieniono, ustalając kwotę mającą być wpłacaną przez nowo do Kasy wstępującego członka.

§ 11 ustęp *c* zmieniono o tyle, że wybrani być mają 3 członkowie z ramienia Gremium i 2 z ramienia Wydziału kond. mag. oraz 2 zastępców, a to ze względu, że prezes Wydziału kond. magistrów już z urzędu do Wydziału Kasy płac należy.

Ostatecznie zmiany paragrafów są następujące*):

W § 3 po słowie „ukwalifikowany współpracownik" dodano słowa: „mężczyzna lub kobieta".

W § 4 zmieniony ustęp *b* ma następujące brzmienie:

b) Członkami Kasy płac nie mogą być:

1) właściciele aptek, pozostający w stosunku służbowym;

2) adjunkci, którzy przekroczyli 50-ty rok życia, a nie są w zawodzie stale zajęci;

3) magistrowie, którzy nie pracowali stale od 5 lat w zawodzie.

W § 8 dodano zdanie: dla kobiet ukwalifikowanych obowiązuje tensam szemat, w wysokości 75%. W tymsamym stosunku zmniejsza się wpłata pracodawcy.

W końcowym ustępie tegoż paragrafu skreślono słowa „samoistnego zarządcy".

W § 9 ustęp *c* brzmi obecnie:

c) Członek Towarzystwa, który z niego wystąpił lub przychodzi z innego Gremium, może jako członek wstąpić, lecz jako zupełnie nowy — płaci więc ponownie wstępne, oraz przez Wydział oznaczone wkupne, w wysokości połowy wkładek miesięcznych (3 K) za czas pobytu poza obrębem Kasy płac.

W § 13 ustęp 1 brzmi:

Walne Zgromadzenie może się odbyć przy udziale przynajmniej połowy członków zwyczajnych, zamieszkałych w Krakowie po połowie aptekarzy i kondycyonujących.

W § 22 ustęp 1 zmieniony, brzmi:

Do prawomocności uchwał Wydziału potrzeba obecności po 2 członków Wydziału z każdej grupy i prezesa.

Statut powyższy z uwzględnionymi poprawkami, przesłany również został organizacyi współpracowników Galicyi wschodniej celem jego poznania i zajęcia stanowiska.

Wykazaliśmy w poprzednim numerze *Kroniki farm.* zasadnicze powody przemawiające przeciw miejscowej Kasie płac na korzyść Kasy centralnej.

Dzisiaj starać się będziemy oba statuty, wiedeński i krakowski krytycznie ocenić.

Za projektem Gremium krakowskiego przemawia wyższy szemat płac. Wprawdzie daje on w latach późniejszych, a mianowicie: po latach 20 służby pensye niższe jak szemat wiedeński, który w latach 19—21 przewiduje K 330, w 22—24 K 350, a w 25—x K 370, jednak ze względu, że większość współpracowników jest młodszych, którym więcej na płacach do lat 20 zależy, jak ponad 20, mając nadzieję, że szemat ten znowu po kilku czy kilkunastu latach ulegnie zmianie, to płace w szemacie krakowskim przewidziane, są lepsze.

*) Zobacz poprzedni numer *Kroniki farm.* str. 34.

Drugim ważnym momentem, przemawiającym również za projektem krakowskim, jest ta okoliczność, że gdy Kasa raz tu wejdzie w życie, przystąpią do niej prawdopodobnie wszyscy aptekarze, jako do instytucyi własnej, której majątek będzie ich majątkiem, z której cały dochód i rozchód w kraju pozostanie. Natomiast do Kasy płac wiedeńskiej, na wypadek przymusu, przystąpi znowu tylko część aptekarzy, a i ci, jak to już z doświadczenia dobrze wiemy, zgłaszać będą personal starszy, który pobiera pensye wyższe, młodszy zaś personal płacić będą sami, byle na wpłatach zaoszczędzić.

Przeciw projektowi krakowskiemu przemawia, jak już zaznaczyliśmy, ta okoliczność, że współpracownik przenosząc się do któregokolwiek Gremium, objętego wiedeńską Kasą płac, co przy hyperprodukcyi personalu w Galicyi miejsce mieć musi, nie otrzyma płacy z lat służby mu przypadającej, Kasa bowiem wiedeńska nie uzna lat służby spędzonych poza ich Kasą. Wprawdzie przy braku personalu w innych krajach, możliwe są pod tym względem wyjątki, w każdym razie moment to jest ważny. Również zabezpieczenie płacy dla współpracownika na wypadek chwilowego braku posady, przez przeciąg 6 tygodni, daje także Kasie wiedeńskiej wyższość nad omawianym projektem.

Z jedną jeszcze okolicznością w projekcie krakowskim się nie zgadzamy, a mianowicie z obliczeniami. Wprawdzie współpracownika to nie obchodzi, co jego szef do Kasy wpłaca, tylko to, co on dostanie, to jednak na wypadek jeżeli kwota wpłat uiszczana przez właścicieli a na 250 K miesięcznie ustanowiona na pokrycie płac nie wystarczy i gdy zarząd Kasy będzie musiał dodatkowo od aptekarzy naddatki ściągać, mogą wyniknąć kwestye, prowadzące do ewentualnego wystąpienia niezadowolonych aptekarzy z Kasy płac. Ta okoliczność już nas tanguje i dlatego obliczenia te należałoby jeszcze raz przejrzeć i ewentualnie lepiej odrazu wpłaty naznaczyć o parę koron wyższe, aniżeli spowodować w przyszłości niesnaski.

Z KASY DLA CHORYCH.

Sprawozdanie za miesiąc marzec 1912 r.

Z dniem 31 marca 1912 r. Kasa liczy członków zwyczajnych 124
" " " " " " " " nadzwyczajnych 65
Razem . . . 189

Ubyli członkowie zwyczajni: Mr. Michał Krokowski, Stanisławów; Mr. Władysław Wojtynkiewicz, Sanok; Mr. Maksymilian Horitza, Ciężkowice; Asp. Jan Bezwiński, Kraków.

Przybyli członkowie zwyczajni: Mr. Rudolf Białoruski, Sanok; Mr. Adam Butrymowicz, Jarosław; Mr. Zdzisław Zdanowski, Jarosław; Asp. Maryan Trzop, Kraków; Ass. Ludwik Kawecki, Kraków;

Ubyli członkowie nadzwycz.: Mr. Marcin Konieczny, apt. Ciężkowice.

Przybyli członkowie nadzwycz.: Mr. Henryk Banke, apt. Kraków; Mr. Jozef Rohm, apt. Jarosław.

Dochód:

Wkładki członków zwyczajnych	96	K —	h
„ „ nadzwyczajnych	48	„ —	„
Razem	144	K —	h

Rozchód:

Mr. Stanisław Piątek, Kraków, za 29 dni, k. I.	104	K 40	h
„ Michał Krokowski, Stanisławów, za 17 dni, k. I.	61	„ 20	„
Asp. Karol Zaufal, Kraków, za 21 dni k. IV.	25	„ 20	„
„ Henryk Wójtowicz, Bochnia, za 37 dni, k. IV.	44	„ 40	„
Rachunek drukarni za koperty	33	„ —	„
Rachmistrz	50	„ —	„
Marki	4	„ —	„
Razem	322	K 20	h

Mr. Adam Lindner
rachmistrz.

Mr. Hugo Muthsam
prezes.

II. posiedzenie komisyi obu zawodowych grup austryackich magistrów farmacyi.

Dnia 10 kwietnia b. r. odbyło się we Wiedniu drugie posiedzenie komisyi obu grup zawodowych pod przewodnictwem posła do Rady państwa aptekarza Gustawa Hummera.

Po odczytaniu protokołu z I. posiedzenia, odbytego dnia 16 grudnia 1911 r. przedstawił przewodniczący obecnym, w jaki sposób zostały wykonane postanowienia poprzedniego posiedzenia i doniósł o rezultacie podjętych kroków w sprawie Kasy płac.

Prezes ogólnej Kasy płac Dr. Franciszek Stohr, wspomniał pokrótce o przebiegu głównego posiedzenia Kasy płac, na którem radzono nad środkami, jakie mają zapewnić Kasie płac jak najszersze pole działania.

Jednogłośnie postanowiono, aby główne korporacye właścicieli, mianowicie: Ogólno Austryacki Związek Aptekarzy, Państwowa Organizacya Aptekarzy Austryackich i Austryackie Towarzystwo farmaceutyczne, zwołały w poszczególnych częściach Austryi wiece zawodowe, na którychby zapoznali swych kolegów z ogólną Kasą płac i skłonili ich do jak najliczniejszego do niej przystąpienia.

Przewodniczący państwowej organizacyi Aptekarzy austryackich p. Łaźnia oświadczył gotowość stawienia się osobiście na tych zebraniach, aby

informować kolegów o Kasie płac w sposób wyczerpujący. Następnie postanowiono, aby Państwowy Związek farmaceutyczny w ramach swoich różnych grup terytoryalnych w podobny sposób zwoływał zebrania i pouczał asystentów nie zupełnie obeznanych z istotą Ogólnej Kasy płac.

Następny punkt obrad dotyczył kwestyi taksy, a specyalnie taksy Kasy chorych. Po ustaleniu niedomagań na tem polu omówiono niezbędne ulepszenia. Postanowiono wnieść do Ministerstwa zredagowany w tej sprawie memoryał.

Przewodniczący zapewniał, że w myśl postanowień komisyi, wszystkie czynności zdążające do ustalenia położenia ekonomicznego aptekarzy są wzięte pod uwagę, tymczasem są przedmiotem obrad, a prawdopodobnie jeszcze w ciągu kwietnia, a najdalej w maju będą ukończone. Wręczenie memoryału ministrowi nastąpi po opracowaniu bardzo obszernego materyału dotyczącego tej sprawy.

W końcu powzięto jeszcze kilka uchwał natury ściśle formalnej, poczem przewodniczący zamknął posiedzenie. Następne posiedzenia będą zwoływane w miarę potrzeby.

Rozporządzenia Ministerstwa spraw wewnętrznych z d. 24 lutego 1912 r.*), dotyczące wizytacyi aptek publicznych i zakładowych.

Na podstawie § 60 ustawy z d. 18 grudnia 1906 r. Dz. p. p. Nr. 5 ex 1907, dotyczącego unormowania aptekarstwa, rozporządza się co następuje:

§ 1. Apteki publiczne i zakładowe mają być wizytowane najmniej raz w roku.

Nadto należy przeprowadzić wizytacyę w każdej nowo urządzonej aptece przed otwarciem tejże, a w każdej aptece, przeniesionej na inne miejsce w czasie dwu tygodni po uskutecznionem przeniesieniu. W tym celu winien zarządca apteki uwiadomić polityczną władzę powiatową o ukończeniu urządzenia.

§ 2. Wizytacyę aptek ma przeprowadzić rządowy lekarz powiatowy, w miastach z własnym statutem, fizyk miejski.

Odnośne Gremium jest uprawnione wysłać do każdej wizytacyi jednego delegata, który jest członkiem stanu aptekarskiego.

Gremium aptekarzy ma podać politycznej władzy krajowej w listopadzie każdego roku nazwiska delegatów, zaproponowanych na rok następny dla każdego powiatu politycznego swojego obwodu.

Polityczna władza krajowa uwiadamia dotyczącą polityczną władzę powiatową, która ma uwiadomić naprzód w porę delegata o każdej wizytacyi.

§ 3. Nadzwyczajne wizytacye aptek mogą przeprowadzać w każdym czasie wyższe władze sanitarne przez swoje czynniki lekarskie albo zawodowo-techniczne.

§ 4. W miastach uniwersyteckich do popierania władz sanitarnych przy nadzorowaniu aptek mogą być powołane komitety dla spraw zawodowych, do których należy powołać wedle możności profesora lub docenta prywatnego chemii lekarskiej zastosowanej albo chemii ogólnej farmaceutycznej, oraz profesora lub docenta prywatnego farmakognozyi odnośnego uniwersytetu.

*) Ogłoszone w wydanym 10 marca 1902 Nr. XIX Dz. p. p. pod L. 46.

Komitety te są uprawnione do uczestniczenia w wizytacyach aptek dotyczących miast za uprzedniem porozumieniem z polityczną władzą krajową.

O każdym zamiarze przeprowadzenia wizytacyi aptek w odnośnem mieście mają być uwiadomieni poprzednio i w porę członkowie komitetu.

§ 5. Za nić przewodnią w przeprowadzaniu wizytacyi, służą przepisy o prowadzeniu aptek.

Najpierw ma się zwiedzać wszystkie ubikacye apteki, badać tych położenie i urządzenie, przedmioty urządzenia, naczynia, aparaty, instrumenty, utenzylia i przechowywane w odnośnych ubikacyach środki lecznicze, materyały opatrunkowe, kosmetyki, środki dyjetetyczne etc.

§ 6. Przy wizytacyi należy przedewszystkiem stwierdzić, czy we wszystkich ubikacyach apteki panuje porządek i czystość.

Specyalną uwagę należy poświęcić ustawieniu i umieszczeniu (Separation) środków leczniczych i tychże zapasów w dotyczących ubikacyach (lekownia, materyalnia, laboratoryum, piwnica i strych apteczny) i należy sprawdzić, czy przepisy, dotyczące leków silnie działających (tablica I. i II. lekospisu) zostały dokładnie zastosowane.

§ 7. Wagi i ciężarki, znajdujące się w aptece, należy zbadać na czułość i dokładność z uwzględnieniem daty cechowania albo ponownego cechowania.

Następnie winien się przekonać wizytator o dokładności dyspenzacyi, ekspedycyi i taksowania leków, przygotowanych w aptece w czasie wizytacyi.

Recepty taksowane, przechowywane w aptece, należy przedłożyć przy wizytacyi i przekonać się wyrywkowo o dokładnem tychże obliczeniu.

Należy przeglądnąć zapasy osobliwek farmaceutycznych i zwrócić uwagę, czy są zachowane przepisy dotyczące obrotu osobliwkami.

Należy przeglądnąć księgę laboratoryjną i prowadzony pod odpowiedzialnością zarządcy apteki wykaz personalu.

§ 8. Zapasy środków leczniczych należy badać jakościowo. Przytem należy uważać, czy pojedyncze środki lecznicze odpowiadają przepisom obowiązującego lekospisu.

§ 9. Przy wizytacyi należy przeglądnąć znalezione materyały oraz preparaty chemiczne i farmaceutyczne w kierunku farmaceutyczno-farmakognostycznym i należy zbadać nienaganną jakość materyałów oraz preparatów chemicznych i farmaceutycznych (tożsamość, czystość, świeżość), o ile to jest możliwe przy własnościach fizyczno-morfologicznych i czysto zmysłowych. Przytem należy przedewszystkiem uważać na te materyały, których zapasy w myśl lekospisu należy corocznie odnawiać.

Członkom komisyi przysługa prawo przy sposobności wizytacyi zbadać w samej aptece dowolną ilość preparatów albo materyałów.

§ 10. Z materyałów proszkowanych, jak Lycopodium, Kamala, Glandulae Lupuli, Amylum etc., jak również z proszkowanych materyałów roślinnych o stałej budowie (Herbae, Folia, Flores, Fructus, Semina, Cortices, Radices etc.) i z takich materyałów, które nie posiadają żadnej budowy, ale u których wymagana jest pewna zawartość składników działających, albo pewien procent popiołu, który niema być przekroczony, jak przy Opium, Resina Jalapae, Succus Liquiritiae, Asa foetida etc., albo przy których mają miejsce preparaty zastępcze (substytucye) lub zafałszowania, jak również z ważnych specyalnie preparatów farmaceutycznych o oznaczonej zawartości alkaloidów, jak Tinctura i Extractum Opii, należy wziąść 2 do 4 próbki w odmierzonej ilości.

Tak samo należy wziąć 2 do 3 próbki preparatów chemicznych do dalszego dokładnego zbadania.

§ 11. Każdy z utrzymywanych w aptece leków może być podczas wizytacyi przez któregokolwiek członka komisyi uznany za nieodpowiedni. Z każdego środka leczniczego, uznanego za nieodpowiedni, należy wziąć próbki po myśli § 10.

W razie zarzutu nieodpowiedności rozstrzyga wizytujący lekarz rządowy, czy istnieją skrupuły przeciw obrotowi danego środka leczniczego. W razie takiego wypadku nie należy takiego środka leczniczego pozostawiać w obrocie; lekarz rządowy ma go opieczętować i wziąć w przechowanie.

W odniesieniu do środków leczniczych, które po myśli pierwszego ustępu zostały uznane za nieodpowiednie, oraz w odniesieniu do środków leczniczych, które mają być w myśl przepisów lekospisu corocznie odnawiane, winien aptekarz na żądanie wizytującego lekarza rządowego wykazać pochodzenie środka i datę ostatniego sprowadzenia.

§. 12. Zażalenia przeciw rozstrzygnięciom i zarządzeniom, wydanym na podstawie §§ 10 i 11 nie posiadają mocy wstrzymującej.

§ 13. Próbki, wzięte w myśl §§ 10 i 11, ustęp 1, mają być podzielone na dwie części; jedna część ma być zapieczętowana i pozostaje w aptece, druga część ma być przesłana wprost do chemiczno-farmaceutycznego Zakładu badania przy Ministerstwie spraw wewnętrznych i tam ma być zbadana rzeczowo.

O wyniku badania należy uwiadomić zarządcę apteki za pośrednictwem Gremium aptekarskiego.

Jeżeli na podstawie wyników badania rzeczowego ma być środek leczniczy usunięty z obrotu, ma wydać w tej sprawie rozstrzygnięcie krajowa władza polityczna. W wypadku odwołania się zarządcy apteki, należy połowę pozostałej próbki zapieczętowanej przesłać do chemiczno-farmaceutycznego Zakładu badania przy Ministerstwie spraw wewnętrznych, a wynik wykonanego przez ten zakład ponownego badania przedłożyć Ministerstwu jako podstawę do rozstrzygnięcia.

§ 14. Z przebiegu wizytacyi należy spisać protokół według wzoru A, który mają podpisać wszystkie osoby, biorące udział w wizytacyi, jak również zarządca apteki.

Usunięcie nieznacznych usterek w czasie wizytacyi należy zanotować w protokole.

Zarzuty zarządcy apteki przeciw treści i osnowie protokółu, należy na tegoż żądanie, przyjąć do protokółu.

§ 15. Protokół należy przedłożyć władzy krajowej politycznej do dalszego urzędowania.

Polityczna władza krajowa winna na podstawie przedłożonego protokółu wizytacyi wydać odpowiednie zarządzenia. Dla usunięcia większych braków w aptece może być oznaczony odpowiedni czas.

§ 16. Za przeprowadzenie wizytacyi skarb państwa nie przyznaje żadnego osobnego wynagrodzenia.

Ewentualne odszkodowanie zastępcy Gremium aptekarskiego jest, rzeczą Gremium.

§ 17. Powyższe rozporządzenie wchodzi natychmiast w moc obowiązującą.

Heinold m. p.

Wzór A.

Kraj:
Powiat polityczny:

Protokół

z przeprowadzonej dnia . . . . 191 wizytacyi apteki $\frac{\text{publicznej}}{\text{zakładowej}}$ „pod . . . .“ w . . . . powiat, $\frac{\text{ulica}}{\text{plac}}$ . . . .

Właściciel apteki:
(Nazwisko, data i liczba dekretu koncesyi)

Kierownik apteki:
(Nazwisko i kwalifikacya)

Pomocniczy personal farmaceutyczny.

Adjunkci:
(Nazwisko i kwalifikacya)

Asystenci:
(Nazwisko i kwalifikacya)

Aspiranci:
(Nazwisko i rok nauki)

Zatrudnienie tegoż:

A. Skład ubikacyi aptecznych.

Ogólny porządek i czystość:

I. Lokale dyspenzacyjne (oficyna):
1. Wygląd lokalu:
2. Naczynia stałe i przechowki:
3. Ustawienie i przechowywanie leków:
4. Przechowywanie trucizn i środków ostrych (Tabl. I. i II.):
5. Stół recepturowy i dyspenzacyjny:
   a) Wagi i ciężarki:
   b) Inne naczynia:
   c) Inne przedmioty urządzenia.

II. Laboratoryum:
1. Wygląd lokalu:
2. Naczynia:
3. Przybory odczynnikowe:

III. Ubikacye na zapasy (Materyalnia, skład ziół, strych na zioła):
1. Wygląd lokalu:
2. Ustawienie i przechowywanie leków:
3. Przechowywanie trucizn i ostrych materyałów:

IV. Piwnica apteczna (Piwnica dla leków ewent. dla wód mineralnych):
1. Wygląd lokalu:
2. Przechowywanie leków:

V. Pokój inspekcyjny i ubikacye mieszkalne farmaceutycznego personalu pomocniczego:

B. Stan badanych artykułów.

Jakość znalezionych towarów leczniczych:

I. Chemikalia:
(badania chemiczne)

II. Materyały:
(badania mikroskopowe)

III. Preparaty farmaceutyczne:

IV. Materyały opatrunkowe:
(przechowywanie i jakość)

V. Osobliwki farmaceutyczne:
(spisy)

VI. Szczepionki, surowice lecznicze etc.:
(przechowywanie).

C. Badanie recept.

D. Księgi.

1. Lekospis i cennik leków.
2. Instrukcya dla aptekarzy i ustawa gremialna.
3. Księga normaliów.
4. Księga laboratoryjna.
5. Księgi farmaceutyczne pomocnicze.

E. Zajęcia uboczne.

1. Sprzedaż trucizn:
(data i liczba koncesyi)
2. Inne zajęcia przemysłowe:
(data i liczba upoważnienia rządowego).

F. Zachowanie się w aptece.

G. Uwagi.

Odczytano i podpisano:
Przełożony apteki:

Podpisy członków komisyi,
względnie lekarza rządowego:

Orzeczenie Trybunału administracyjnego z 26 kwietnia 1912 r. w sprawie obowiązku ubezpieczenia magistrów bez Quinquennium i Aspirantów.

Kiedy Ministerstwo spraw wewn. nie załatwiło przychylnie żądania zakładu pensyjnego, by i magistrów bez „pięciolecia“ i aspirantów mogło obowiązywać prawo przymusowego ubezpieczenia, wówczas zakład pensyjny wniósł zażalenie przeciwko temu orzeczeniu Ministerstwa do Trybunału administracyjnego.

Trybunał orzekł, że magistrowie bez „pięciolecia“, a nawet i aspiranci powinni być objęci prawem o ubezpieczeniu, a motywuje to w następujący sposób: Już sama ustawa pensyjna nie zawiera nic takiego, z czegoby można wnioskować, że kondycyonujący magistrzy przed „pięcioleciem“ mają być wykluczeni od obowiązku ubezpieczenia. Wprawdzie ustawa ubezpieczenia pensyjnego w ostatnim ustępie § 1-go daje możność Ministerstwu spraw wewn. pewne grupy usunąć od obowiązkowego ubezpieczenia, ale możność powyższa może być wówczas zużytkowana, kiedy

nie napotyka żadnego ograniczenia w rozporządzeniach innych ustaw, a taką właśnie przeszkodą dla Ministerstwa, które odmawia grupie zawodowej kondycyonujących magistrów bez „pięciolecia“ prawa ubezpieczenia, jest właśnie rozporządzenie czwartego ustępu § 11 ustawy aptekarskiej, która orzeka, że wszyscy kondycyonujący magistrzy mogą być ubezpieczeni.

Więc to wyjątkowe rozporządzenie Ministerstwa, na podstawie którego magistrzy bez „pięciolecia“ są wykluczeni, pozostaje w sprzeczności z orzeczeniem ustępu czwartego § 11 ustawy aptekarskiej.

Co zaś dotyczy aspirantów, to Ministerstwo wychodzi z tego założenia, że czas nauki nie może być uważany za stosunek służbowy, więc przed wygaśnięciem tego stosunku obowiązek ubezpieczenia nie może wejść w życie.

I co do tego Trybunał nie podziela zapatrywań Ministerstwa, bo uczeń wkłada zarazem w aptece swoją pracę, jego czynność nie polega wyłącznie na przypatrywaniu się, on uczy się w ten sposób, że pracuje pod kierownictwem i pod dozorem.

Przecież praca aspiranta jest produktywną nie tylko dla niego samego, ale i dla przedsiębiorstwa. Dla przedsiębiorstwa o tyle, że uczeń w czasie praktyki używany jest jako siła robocza, a jego praca posiada pewną wartość ekonomiczną; a dla aspiranta dlatego, że nie tylko zdobywa sobie niezbędną sprawność dla swego przyszłego zawodu, ale też pobiera za to pewne wynagrodzenie.

Nawet ustawa przemysłowa (która wprawdzie w stosunku do Aptekarzy niema żadnego zastosowania) zalicza w swych ogólnych rozporządzeniach uczniów do personalu pomocniczego i dla nich jako takich żąda ubezpieczenia.

Tak więc niema żadnych podstaw, żeby obowiązek ubezpieczania odnośnie do personalu aptecznego miał być z gruntu inaczej traktowany.

Takie jest stanowisko Trybunału administracyjnego w sprawie ubezpieczenia aspirantów, a co do magistrów farmacyi bez „pięciolecia“, to niema żadnej wątpliwości, że powinni podlegać obowiązkowemu ubezpieczeniu pensyjnemu.

KRONIKA BIEŻĄCA.

Listy, pisma, przesyłki dotyczące Redakcyi i Administracyi prosimy adresować:

Administracya „Kroniki farmaceutycznej“, Kraków, apteka pod „Koroną“ — Rynek 22.

Podania o koncesye na nowe apteki wnieśli:

Jan Karol Zagórski z Krakowa, o nową aptekę w Krakowie przy ul. Starowiślnej, pomiędzy ul. Miodową a nowym mostem.

Mojżesz Oberländer z Rzeszowa, o nową aptekę we Lwowie przy ul. Jagiellońskiej, Sokoła, Kopernika i Kaźmierzowskiej.

Gerson Gizelt z Bursztyna, o nową aptekę w Przemyślu w rynku; we Lwowie przy ul. Jagiellońskiej.

Dawid Anschel Kreppel ze Lwowa, o nową aptekę we Lwowie przy ul. Jagiellońskiej i placu Bernardyńskim.

Zygmunt Landes ze Stryja, o nową aptekę we Lwowie przy ul. Jagiellońskiej.

Mojżesz Sobel ze Stryja, o nową aptekę we Lwowie przy ul. Szeptyckich lub placu Unii Brzeskiej.

Berl Münczeles z Drohobycza, o nową aptekę w Rawie Ruskiej.

Wacław Jan Bełuch, o nową aptekę we Lwowie przy ulicy Jagiellońskiej.

Zmiana lokalu Tow. farm. „Unitas“. Z dniem 1 maja b. r. mieścić się będzie Towarzystwo farm. „Unitas“ w kamienicy przy ul. Mikołajskiej L. 2, II. p.

Program I. Zjazdu aptekarzy w Łodzi w dniu 25 i 26 maja. W dniu 25 maja o godz. 9 rano nastąpi powitanie i uroczyste otwarcie Zjazdu, poczem ogłoszonem będzie „słowo wstępne“ i nastąpi wybór prezydyum Zjazdu. O godz. 10 rano wygłoszony zostanie pierwszy referat, p. t.: „Stopniowe przekształcenie współczesnej apteki na instytucyę więcej naukową“; po nim kolejno nastąpią poniżej podane referaty: 1) Dążenie do utworzenia oddziału farmaceutycznego przy Ministeryum; 2) zniesienie monopolu aptecznego i municypalizacyi aptek w świetle stosunków Zachodniej Europy; 3) analiza środków spożywczych; 4) krytyka literatury o wyrobie wód sztucznych; 5) wzajemna asekuracya; 6) ogólne i zawodowe wykształcenia farmaceutów; 7) dokładne sposoby badania środków lekarskich; 8) wynajdywanie nowych źródeł dochodowości w związku z reorganizacyą; 9) badania chemiczno-bakteryologiczne do celów lekarsko-diagnostycznych; 10) utworzenie racyonalnej stacyi doświadczalnej i plantowanie roślin lekarskich na szeroką skalę; 11) najnowsze wynalazki w dziedzinie lecznictwa; 12) zarys historyi aptekarstwa; 13) zwalczanie nadużyć w składach aptecznych, określenie sfery działalności w granicach ustawy lekarskiej; 14) zakładanie fabryk chemicznych u nas i historya rozwoju przemysłu chemiczno-farmaceutycznego w Niemczech; 15) współdziałanie przemysłu krajowego; 16) bank współdzielczy; 17) kooperatywy; 18) szczegółowe dane w cyfrach dowozu leków z zagranicy w ciągu ostatniego dziesięciolecia; 19) tablice graficzne dowodu środków patentowanych, preparatów farmaceutycznych i ziół z różnych krajów świata; 20) kasa emerytalna; 21) wzajemny stosunek właścicieli aptek do współpracowników, normalny dzień pracy, minimum wynagrodzenia, regulamin; 22) dowóz wód mineralnych; 23) pokaz najnowszych przyrządów do wyrobu lekarstw; 24) maszyny do wyrobu wód gazowych; 25) przyrządy laboratoryjne; 26) szematyczne przekroje planów wzorowo urządzonych aptek; 27) buchalterya.

Od godz. 2—4 będzie przerwa obiadowa. Ponieważ każdy z odczytów porusza sprawy, dotyczące wszystkich bez wyjątku aptekarzy, zdecydowano przeto na ostatniem Zebraniu Komisyi Zjazdowej wraz z kilkoma zaproszonymi z Warszawy kolegami, odczytów tych na sekcye nie dzielić, lecz w miarę możności dopuszczać je na Zebranie ogólne, a to w celu umożliwienia wszystkim uczestnikom Zjazdu wysłuchania każdego z odczytów i przyjęcia udziału w rozprawach nad każdą sprawą, która na Zjeździe poruszoną będzie.

Izba lekarska Galicyi zachodniej wybrana na obecną kadencyę, ukonstytuowała się w sposób następujący: Prezydentem został obrany Dr. Schoengut, wiceprezydentem Dr. Damski. Członkami Wydziału: Dr. J. Bednarski, prof. Dr. Ciechanowski i Dr. Stahr. Delegatem do krajowej Rady zdrowia Dr. Ciechanowski, a zastępcą delegata Dr. Dietzius.

† **Dr. Józef Merunowicz**, radca Dworu i krajowy referent sanitarny, zmarł w 63 roku życia we Lwowie 9 kwietnia b. r.

Pełen zasług około podniesienia zdrowotności kraju i bytu materyalnego lekarzy, zszedł do grobu mąż o niezwykłych zaletach charakteru, który przez długi szereg lat kierował jedną z najważniejszych dziedzin Administracyi państwowej a wywiązał się ze swego zadania bez cienia zarzutu zawsze czynny i pełen poświęcenia. Farmacya straciła w Nim znakomitego znawcę stosunków aptekarskich w Galicyi. Przez długoletnie, bezpośrednie stykanie się z zawodem naszym podczas dorocznych wizytacyi, miał sposobność ś. p. Merunowicz wyrobić sobie sąd i poznać aptekarstwo jak najgruntowniej.

Ś. p. Merunowicz odbywał studya uniwersyteckie najpierw w Krakowie, a gdy otrzymał stypendyum cesarskie, studyował w Wrocławiu, Berlinie i Lipsku, pod kierunkiem znakomitego profesora Dra Ludwiga.

Już w młodym wieku ogłaszał samodzielne prace w saskiej Akademii Umiejętności w Dreznie i w polskich czasopismach lekarskich. Po złożeniu egzaminu fizykackiego wstąpił do krajowej służby sanitarnej w c. k. Namiestnictwie, w służbie tej spotyka Go zasłużone uznanie, to też spada na Niego cały szereg zaszczytów za znakomitą pod każdym względem działalność. Dodać należy, że ś. p. radcy Dworu Merunowiczowi zawdzięcza Krynica swój pomyślny rozwój. Nie mniej zaszczytnie kierował ś. p. Merunowicz przez szereg lat biurem stowarzyszenia Czerwonego Krzyża.

Wskutek śmierci ś. p. radcy Dworu Merunowicza poniosła Administracya polityczna Galicyi nową niepowetowaną stratę.

Z naukowej pracowni firmy G. Hell & Comp. w Opawie.

Extractum Strychni. Przyrządza się według lekospisu na sposób wyciągu z pokrzyku wilczej jagody za pomocą rozcieńczonego wyskoku.

Lekospis żąda od tego wyciągu, ażeby się czysto we wodzie rozpuszczał.

Nasiona kulczyby wroniego oka zawierają około 4 proc. tłuszczu, który się przy wytrawianiu w rozcieńczonym wyskoku rozpuszcza. Przy oddestylowaniu alkoholu wydziela się wprawdzie część tłuszczu — ilość wydzielonego tłuszczu zależy od ciepłoty, przy której wyciąg sporządzony został — w każdym jednak razie dostaje się spora jego ilość do wodnego wyciągu i nie można go przez zwykłe przesączenie, jak to farmakopeja poleca ztamtąd wydalić.

Działaniem parafiny na ogrzany do 80^0 wodny rozczyn wyciągu można po oziębieniu część tłuszczu extractu wydalić jak też przez mycie półgęstego wyciągu eferem naftowym.

Jednak i w ten sposób przyrządzony wyciąg nie daje jeszcze czystego rozczynu jak tego lekospis żąda.

Celem uzyskania zupełnie od tłuszczu wolnego, we wodzie czysto się rozpuszczającego wyciągu, należałoby nasiona przed perkolacyą odtłuścić eterem naftowym.

Zupełne usunięcie tłuszczu z Extr. Strychni byłoby bardzo wskazane, ponieważ wyciąg zawierający tłuszcz łatwo się psuje a suche preparata z niego przyrządzone mają tą nieprzyjemną własność że się przy dłuższem przechowaniu rozpływają.

Pharmakopeja żąda 16 proc. alkaloidów; przy użyciu dobrego surowca otrzymuje się zwykle nieco więcej, bo 17—19 procent. *Mm.*

Treść Numeru: Walne Zgromadzenie członków galic. Tow. farm. „Unitas“ w Krakowie. — Nowy projekt uregulowania płac współpracowników. — Z Kasy dla chorych. — II. posiedzenie komisyi obu zawodowych grup austryackich magistrów farm. — Rozporządzenie Ministerstwa spraw. wewn. — Orzeczenie Trybunału administr. — Kronika bieżąca. — Z naukowej pracowni firmy G. Hell & Comp. w Opawie. — Ogłoszenia.

Nakładem Gal. Tow. farm. „Unitas“. — Redaktor odpowiedzialny: Mr. **Jan Zagórski.**

Drukarnia Związkowa w Krakowie (ul. Mikołajska L. 13) pod zarządem A. Szyjewskiego.